БІЛІМ АЛУШЫНЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пән:	Жалпы хирургия
Пәннің коды :	ZhH 4307
ББ атауы:	6В10103 – Стоматология
Оқу сағаттарының көлемі /кредит саны:	120 сағат (4 кредит)
Курс және оқу семестрі:	4 курс, VII семестр
Өзіндік жұмыс:	12/68

Шымкент, 2024ж.

Білім алушының өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Жалпы хирургия» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 10б 30.05.24ж

Кафедра меңгерушісі
м.ғ.к., доцент м.а. Жумагулов К.Н.

1. № 1 тақырып: Хирургиялық науқастарды заманауи тексеруәдістері
2. Мақсаты: Студенттер хирургиялық науқастарды тексеру әдістерін меңгеру, білімдерін дамыту және нығайту. Аспапты тексерулердің заманаүи түрлерін меңгеруге үйрету.
3. Тапсырма:

- Науқасты сұрастыру;
- Сырқатынаманы толтыру;
- Объективті науқасты тексеру;
- Қалыпты лабораториялық көрсеткіштер;
- Аспапты тексеру әдістері;
- Эндоскопиялық тексеру әдісінің техникасы және операциялар.

4. Орындау түрі: Тесттік тапсырмаларды, жағдайлық есептерді, реферат, презентация дайындау.
5. Орындау критерилері (тапсырманы орындау талаптары) *ескертуді қараңыз.
6. Тапсыру мерзімі: 1-күн
7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау сұрақтары: (тесттер, жағдайлық есептер ұсынылады)

1. *Науқастың шағымдарын қалай сұрастырады?*
2. *Өмір тарихы және ауру тарихы дегеніміз не?*
3. *Сырқатынама қалай толтырылады?*
4. *Перкуссиия, пальпация и аускультация тәсілдері қалай жасалады?*
5. *Лабораториялық тексерулердің қандай түрлерін білесіз?*
6. *Лабораториялық анализдерді интерпретация жүргізіңіз?*
7. *Науқастарды аспапты зерттеуге қалай дайындайсыз?*

1. № 2 тақырып: Жалпы наркоз бен жергілікті жансыздандырудың асқынулары. Тежеу түрлері.
2. Мақсаты: Наркоздың сатыларын ажырата білуді және әр түрлі асқынуларда реанимациялық іс-әпекеттерді дер кезінде қолдануды игеру. Жергілікті және жалпы жансыздандыруда болатын асқынулардың алдын алу шараларымен танысу. Тежеу түрлерін меңгеру.
3. Тапсырма:

- Жалпы жансыздандырудың ерте асқынулары;
- Жалпы жансыздандырудың кеш асқынулары;
- Жергілікті жансыздандырудың асқынулары;
- Асқынулардағы реанимациялық шаралар;
- Жергілікті жансыздандырудағы асқынуларда алғашқы дәрігерлік көмек көрсету.
- Тежеу түрлері.

4. Орындау түрі: Тесттік тапсырмаларды, жағдайлық есептерді, реферат, презентация дайындау.
5. Орындау критерилері: (тапсырманы орындау талаптары) *ескертуді қараңыз.
6. Тапсыру мерзімі: 2 күн

7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау сұрақтары: (тесттер, жағдайлық есептер ұсынылады)

1. *Жалпы наркозда қандай асқынулар кездеседі?*
2. *Жалпы жансыздандырудың ерте және кеш асқынулары калай байқалады?*
3. *Жалпы жансыздандырудың асқынуларында қандай іс шаралар жүргізіледі?*
4. *Асқынуларда реанимациялық іс шараны қалай орындайды?*
5. *Жергілікті жансыздандырудың асқынуларын айтыңыз.*
6. *Жергілікті жансыздандырудағы асқынуларда алғашқы медициналық көмекті көрсетіңіз.*
7. *Тежеу түрлерін атаңыз?*

1. № 3 тақырып: Донорлық. Медициналық құжаттарды толтыру. Қан құю кезіндегі асқынуларжәне реакциялар.
2. Мақсаты: Қан құюға көрсеткіштер мен кері көрсеткіштерді меңгеру. Құйылған қанның әсер ету механизмін меңгеру. Тікелей және тікелей емес қан құю тәсілдерін меңгеру. Медициналық құжатты толтыруды үйрену. Қаналмастырғыштарды құю кезіндегі болатын асқынулармен таныстыру.
3. Тапсырма:

- Донорлық туралы түсінік;
- Қан құюға көрсеткіштер;
- Қан құюға кері көрсеткіштер;
- Тікелей және тікелей емес қан құю;
- Құйылған қанның әсері;
- Медициналық құжаттарды толтыру.
- Қан құюдың көрсеткіштері мен кері көрсеткіштері;
- Қан құюдан кейінгі асқынулардың түрлері.

4. Орындау түрі: Тесттік тапсырмаларды, жағдайлық есептерді, реферат, презентация дайындау.
5. Орындау критерилері: (тапсырманы орындау талаптары) *ескертуді қараңыз.
6. Тапсыру мерзімі: 3 күн
7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау сұрақтары: (тесттер, жағдайлық есептер ұсынылады)

1. *Донорлық дегеніміз не?*
2. *Қан құюға көрсеткіштер кері көрсеткіштер қандай түрлерін білесіз?*
3. *Құйылған қанның әсер ету механизімі қандай?*
4. *Қан құюдың қандай тәсілін білесіз?*
5. *Медициналық құжаттар қалай толтырылады?*
6. *Қан құю кезінде қандай асқынулар кездеседі?*

1. № 4 тақырып: Қан топтары. Резус факторы. Қан құю.

2. Мақсаты: Трансфуиологиялардың жалпы мәселелері бойынша студенттердің өнер-білімін бекітіп кеңейту. Қан тобын және резус факторды анықтауға үйрету. Қан және қан алмастырушыларды құюға көрсеткіші және кері көрсеткіштерін айқындауға үйрету. Қан құюды әдісін түсіндіру. Қан құю барысында кездесетін түрлі асқынулар кезінде медициналық көмек көрсету дағдыларын жете меңгеруді үйрету

3. Тапсырма:

- Қан құюдың тарихы;
- Трансфузиология түсінігі;
- Қан құюдың көрсеткіштерімен керікөрсеткіштері;
- қанның адам ағзасына әсері;
- Агглютинация, агглютинацияның түрлері, себептері;
- Тікелейі қан құю тәсілдері;
- Негізгі гемотрансфузиялық ерітінділер;
- АВ0 жүйесі бойынша қан топтарын анықтау;
- Қан құюдан кейінгі болатын асқынулар (гемотрансфузиялық реакция және гемотрансфузиялық асқынулар).

4. Орындау түрі: Тесттік тапсырмаларды, жағдайлық есептерді, реферат, презентация дайындау.

5. Орындау критерилері: (тапсырманы орындау талаптары) *ескертуді қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі: 4 -ші күн

7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*

8. Бақылау сұрақтары: (тесттер, жағдайлық есептер ұсынылады)

1. *Қан тобы мен резус фокторды кім ашқан?*
2. *Кім бірінші рет жануардың қанын адамға құйған?*
3. *Стандартты сары сумен және стандартты эритроцитпен қан тобын анықтау тәсілі қалай жүргізіледі?*
4. *Резус - фокторды жай және экспрес тәсілімен анықтау қалай жүргізіледі? жүргізіледі?*
5. *Қан топ тарының жеке сәйкестігімен резус-фактордың сәйкестігін қалай анықталады?*
6. *Биологиялық сынама тәсілін көрсетіңіз.*
7. *Қан бөлшектерін атаңыз.*
8. *Құйған қанның әсер ету механизімі қандай?*
9. *Қан құюдың қандай түрлерін білесіз?*
10. *Қан құюдың көрсеткіштерімен керікөрсеткіштерін білесіз*
11. *Қан құюдан кезіндегі болатын асқынулар білесіз.*

1. № 5 тақырып: №1 аралық бақылау

2. Мақсаты: Студенттердің билет бойынша бағдарламаланған бақылау мәселелері бойынша білімдерін бағалау, практикалық дағдыларды меңгеру.

3. Тапсырмалар: соңында көрсетілген

4. Орындау/бағалау нысаны: Теориялық сұрақтарға ауызша жауап беру, практикалық дағдыларды көрсету және ауру тарихын қорғау
5. Орындау критерийлері: соңында көрсетілген.
6. Тапсыру мерзімі: 5-ші күн
7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау (теориялық сұрақтардан, тәжірибелік дағдыларды орындауға арналған ситуациялық есептерден туратын билеттер): БӨҚ-да көрсетілген.

1. № 6 тақырып: Операция. Операция алды және кейінгі кезеңдер.
2. Мақсаты: Операцияның жалпы сұрақтары, операцияға дейінгі және операциядан кейінгі кезеңдер бойынша білімдерін бекіту және кеңейту. Негізгі ауру мен қатар жүретін аурулардың клиникалық көрінісін тани білуге үйрету. Операцияларға абсолютті салыстырмалы көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтауға үйрету. Жедел хирургиялық аурулар кезіндегі алғашқы медициналық көмек көрсетудің негізгі дағдыларын, сонымен қатар заманауи кешенді емдеу принциптерін меңгеруге үйрету. Біріншілік және қатар жүретін аурулар, сондай-ақ операциядан кейінгі асқынулар. Операциядан кейінгі кезеңде науқастарды күту ерекшеліктерімен танысыңыз.
3. Тапсырма:

- Операция түсінігі;
- Операция түрлері және этаптары;
- Операция көрсеткішін және қарсы көрсеткішін;
- Науқасты операцияға дайындау;
- Операциялық қалып;
- Оперативті көздеу, іс - әрекет.

4. Орындау түрі: Тесттік тапсырмаларды, жағдайлық есептерді, реферат, презентация дайындау.
5. Орындау критерилері: (тапсырманы орындау талаптары) *ескертуді қараңыз.
6. Тапсыру мерзімі: 6 күн
7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау сұрақтары: (тесттер, жағдайлық есептер ұсынылады)
1. Операция ұғымы нені білдіреді?
2. Операция жеделділігін анықтаңыз.
3. Операцияның қандай түрелін білесіз?
4. Радикальді операциямен полиативті операцияның айырылмашығы қандай?
5. Типті және атипті операця түрін ажыратыңыз?
6. Операциялық қалыпты кандай?
7. Жоспарлы операцияға науқасты қалай дайындайды?
8. Шұғыл операцияға науқасты қалай дайындайды?
9. *Жедел операцияның көрсеткіштерімен кері көрсеткіштері?*

1. № 7 тақырып: Жіті   жергілдікті хирургиялық инфекция
2. Мақсаты: Жіті жергілікті хирургиялық инфекция аурулардың клиникалық көрінісін тани білуге үйрету. Жіті жергілікті хирургиялық инфекция аурулардың операцияларға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтауға үйрету. Жіті жергілікті хирургиялық инфекция кезіндегі алғашқы медициналық көмек көрсетудің негізгі дағдыларын, сонымен қатар заманауи кешенді емдеу принциптерін меңгеруге үйрету.
3. Тапсырма:
- Іріңді инфекция этиологиясы, патогенезі;
- Іріңд инфекция жіктелуі, патолого-анатомиялық суреттемесі;
- Клиникалық ағымы;
- Диагностика, дифференциальді диагностика;
- Консервативті, оперативті емдерінің негізгі принциптері;
- Антибиотиктерді қолдану;

4. Орындау түрі: Тесттік тапсырмаларды, жағдайлық есептерді, реферат, презентация дайындау.
5. Орындау критерилері: (тапсырманы орындау талаптары) *ескертуді қараңыз.
6. Тапсыру мерзімі: 7 күн
7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау сұрақтары: (тесттер, жағдайлық есептер ұсынылады)
1. Хирургиялық инфекциялардың қандай түрлерін білесіз?
2. Әртүрлі хирургиялық қабыну, ауруларының қандай ажырату ерекшеліктерін білесіз?
3. Хирургиялық инфекцияның қабыну арулары кезінде қолданылатын қандай диагностикалық іс-шараларды білесіз?
4. Хирургиялық инфекцияларды болдырмау мақсатында қолданылатын қандай алдын-алу іс-шараларды білесіз?
5. Хирургиялық инфекциялық қабыну аурулары бар науқастарды күту барысында қандай ерекшеліктерді білесіз?
6. Іріңді хирургиялық қабынуға нелер жатады?
7. Хирургиялық инфекция немен асқынуы болуы мүмкін?
8. Консервативті, оперативті емдерінің негізгі принциптері айтыңыз.

1.№ 8 тақырып: Созылмалы хирургиялық (арнайы) инфекция.
2. Мақсаты: Созылмалы хирургиялық (арнайы) инфекция кезіндегі жетекші клиникалық синдромдарымен таныстыру, клиникалық белгілерді меңгеру және диагностика негіздерін үйрену, аспаптық зерттеу әдістерімен таныстыру, оларға диагностикалық түсінік беру**.**
3. Тапсырма:
- Созылмалы хирургиялық (арнайы) инфекция түсінігі, тарихы, этиологиясы.
- Патогенез. Клиникалық көрініс. Жіктелуі
- Кешенді емдеу. Арнайы хирургиялық емдеу
- Анаэробты инфекцияның алдын алу
- Сіреспе: түсінік, этиология. Жіктелуі

- Клиникалық ағымы. Алдын алу. Сіреспені емдеу

4. Орындау түрі: Тесттік тапсырмаларды, жағдайлық есептерді, реферат, презентация дайындау.
5. Орындау критерилері: (тапсырманы орындау талаптары) *ескертуді қараңыз.
6. Тапсыру мерзімі: 8 күн
7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау сұрақтары: (тесттер, жағдайлық есептер ұсынылады)

1. *Созылмалы хирургиялық (арнайы) инфекция түсінігі, тарихы, этиологиясы.*
2. *Патогенез*
3. *Клиникалық көрініс*
4. *Жіктелуі*
5. *Кешенді емдеу*
6. *Арнайы хирургиялық емдеу*
7. *Анаэробты инфекцияның алдын алу*
8. *Сіреспе: түсінік, этиология.*
9. *Жіктелуі*
10. *Клиникалық ағымы*
11. *Алдын алу*
12. *Сіреспені емдеу*

1. **№ 9 тақырып:** Ісіктер. Қатерсіз және қатерлі ісіктер.

2. Мақсаты: Кеуденің зақымдануының негізгі белгілерін және алғашқы дәрігерлік көмек түрлерін меңгеру. Қабырға сынуының ағымының ерекшеліктерін игеру. Ашық және жабық сынық алған науқастарға негізгі емдеу тәсілдерін, науқастарға күтім жасау әдістерін білу.
3. Тапсырма:

- Ісіктің түсінгі;
- Ісіктің этиологиясы;
- Ісіктің даму патогенезі;
- Ісіктердің жіктелуі;
- Клиникалық көріністері;
- Онкологиялық науқастарды тексеру әдістері;
- Ісіктерді лабораторлы және аспапты тексеру әдістері;
- Емдеу тәсілдері;
- Халық арасындағы онкологиялық көмекті және ағарту жұмыстарын ұйымдастыру.

4. Орындау түрі: Тесттік тапсырмаларды, жағдайлық есептерді, реферат, презентация дайындау.
5. Орындау критерилері: (тапсырманы орындау талаптары) *ескертуді қараңыз.
6. Тапсыру мерзімі: 9 күн
7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау сұрақтары: (тесттер, жағдайлық есептер ұсынылады)
1. Жаңа өспелер дегеніміз не?

2. Ісіктердің қандай себептері бар?
3. Жаңа өспелердің теориясын айтыңыз?
4. Ісік процестерінің патогенезі қалай өтеді?
5. Ісіктердің жіктелуін атаңыз.
6. Жаңа өспелерге қандай аурулар алып келеді?
7. Ісіктердің клиникасы қандай?
8. Ісік диагностикасында лабораториялық және құрал аспапты тексеру тәсілдері қандай?
9. Ісіктерді емдеу тәсілдерін түсіндіріңіз?
10. *Халық арасындағы онкологиялық көмекті және ағарту жұмыстарын қалай ұйымдастырасыз?*

1. № 10 тақырып: №2 аралық бақылау
2. Мақсаты: Студенттердің билет бойынша бағдарламаланған бақылау мәселелері бойынша білімдерін бағалау, практикалық дағдыларды меңгеру.
3. Тапсырмалар: соңында көрсетілген
4. Орындау/бағалау нысаны: Теориялық сұрақтарға ауызша жауап беру, практикалық дағдыларды көрсету және ауру тарихын қорғау
5. Орындау критерийлері: соңында көрсетілген.
6. Тапсыру мерзімі: 10-шы күн
7. Әдебиет: *соңында көрсетілген*
8. Бақылау (теориялық сұрақтардан, тәжірибелік дағдыларды орындауға арналған ситуациялық есептерден тұратын билеттер): БӨҚ-да көрсетілген.

- **СӨЖ-ді орындау және бағалау критерилері (тапсырманы орындау талаптары)**

Орындалу түрі:	**Тапсырманың орындалу талаптары**
Тесттік тапсырма	Бірінші және екінші деңгейде 10-12 тест сұрақтарын тақырып бойынша құрастыру; 1) күрделі емес тест –бес жауаптың біреуі дұрыс; 2) сәйкестікті табу тесті; 3) реттілік тест; 4) ашық тест; 5) қосарланған тест.
Жағдайлық есеп	Тақырып бойынша 1-3 жағдайлық есеп құрастыру. Практикалық және клиникалық жағдайлардан мысал келтіру. Есеп тақырыпқа сәйкес, қызықты және жеңіл түрде оқылуы қажет.
Реферат	Реферат көлемі 5-8 бет. Рефераттың мазмұны кіріспе, негізгі бөлім, қортынды, ұсыныс және қолданылған әдебиеттерден құралуы қажет. Талабы: сауаттылы, нақтылы, маңызды және ойлы ретілігімен болуы. Материаль маңыздылығы: аргументтік сенімділік, қысқа және нұсқа құрастырылуы қажет.
Презентация	Тақырып бойынша 8-12 слайдты мультимедиялық презентация. Қысқаша түсінікті такырыптық ақпарат, маңызды көрнекі құралдармен (сурет, сызба

	және диаграмма) заманауй маңызды және ғылыми терминологиялы болу қажет. Бағалау критерияларды – сараптаушы көрнекілік, презентацияны маңызды безендендіру, эстетикалық талапқа сай, диаграмма және сызбалар тартымды, қызықты тақырыпқа сәйкес болуы қажет. Тақырыптан ауытқу, күрделі және түсініксіз болмауы қажет.

Студенттің өзіндік атқаратын жұмысын бағалау ережелері.
Реферат дайындау және қорғау.

Балдың сандық эквивалентілігі	**Пайыз түрінде**	**Бағалау ережелері**
0	0 - 49	СӨЖ-дегі тапсырмаларды орындамағаны үшін қойылады.
1,0	50 – 54	Аталған жұмысты көшірген жағдайда қойылады.
1,33	55 – 59	Аталған жұмысты көшірген жағдайда қойылады. Рефератты қорғау барысында сөзін мағынасыз оқыса.
1,67	60 – 64	Егер реферат ұқыпсыз орындалып, мерзімінен кешіктіріліп өткізілсе, 3 әдебиеттен кем пайдаланып, өзіндік орындаған жағдайда қойылады. Рефератты қорғау барысында сөзін оқыса. Сұрақтарға жауап беру барысында дөрекі қателер жіберіп, тақырыпты тұжырымдай алмаған жағдайда қойылады.
2,0	65 - 69	Егер реферат ұқыпты орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен жоғары пайдаланып, өзіндік орындаған жағдайда қойылады. Рефератты қорғау барысында сөзін оқыса. Сұрақтарға сенімсіз жауап беріп, маңызды қателер жіберген жағдайда қойылады.
2,33	70 - 74	Егер реферат ұқыпты орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен жоғары пайдаланып, өзіндік орындаған жағдайда қойылады. Рефератты қорғау барысында өзіне сенімсіз оқыса. Сұрақтарға сенімсіз жауап беріп, маңызды қателер жіберген жағдайда қойылады.
2,67	75 - 79	Егер реферат ұқыпты орындалып және өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен жоғары пайдаланып, өзіндік орындаған жағдайда қойылады. Реферат тақырыбына сай емес тізбектер, кестелер және сүйреттер көрсетілсе. Рефератты қорғау барысында сөзін оқып айтып берген жағдайда. Сұрақтарға жауап беру барысында, маңызды қателер жіберген жағдайда қойылады.
3,0	80 – 84	Егер реферат ұқыпты орындалып және өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен жоғары пайдаланып, өзіндік орындаған жағдайда қойылады. Реферат тақырыбына сай тізбектер, кестелер және сүйреттер көрсетілсе. Рефератты қорғау барысында сөзін оқымай

		айтып берген жағдайда. Сұрақтарға жауап беру барысында, маңызды емес қателер жіберген жағдайда қойылады.
3,33	85 - 89	Егер реферат ұқыпты орындалып және өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен жоғары пайдаланып, өзіндік орындаған жағдайда қойылады. Реферат тақырыбына сай тізбектер, кестелер және сүйреттер көрсетілсе. Рефератты қорғау барысында сөзін оқымай сенімді айтып берген жағдайда. Сұрақтарға жауап беру барысында, маңызды емес қателер жіберген жағдайда қойылады.
3,67	90 – 94	Егер реферат ұқыпты орындалып және өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен жоғары пайдаланып, өзіндік орындаған жағдайда қойылады. Реферат тақырыбына сай тізбектер, кестелер және сүйреттер көрсетілсе. Рефератты қорғау барысында сөзін оқымай айтып берген жағдайда. Қойылған сұрақтарға ойлана және қатесіз жауап берген жағдайда қойылады.
4,0	95 - 100	Егер реферат ұқыпты орындалып және өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен жоғары пайдаланып, өзіндік орындаған жағдайда қойылады. Реферат тақырыбына сай тізбектер, кестелер және сүйреттер көрсетілсе. Рефератты қорғау барысында сөзін оқымай айтып берген жағдайда. Барлық қойылған сұрақтарға қиналмай, нақты және қатесіз жауап берген жағдайда қойылады.

Презентациялық тақырыпты дайындау және қорғау.

Балдың сандық эквивален тілігі	**Пайыз түрінде**	**Бағалау ережелері**
0	0 - 49	Жұмысты орындамаған жағдайда қойылады.
1,0	50 – 54	Аталған жұмысты көшірген жағдайда қойылады.
1,33	55 – 59	Аталған жұмысты көшірген жағдайда қойылады. Презентацияны қорғау барысында сөзін мағынасыз оқыса.
1,67	60 – 64	Егер презентация мерзімінде өткізілмесе, 3 әдебиеттен кем пайдаланса, слайдтары мазмұнсыз болса, қорғау барысында сұрақтарға жауап беруде баяндамашы дөрекі қателер жіберсе, өз тақырыбын тұжырымдай алмаған жағдайда қойылады.
2,0	65 - 69	Егер презентация өзіндік орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен кем емес пайдаланса, слайдтары мазмұнсыз болса, қорғау барысында сұрақтарға жауап беруде баяндамашы маңызды қателер жіберген жағдайда қойылады.

2,33	70 - 74	Егер презентация өзіндік орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен кем емес пайдаланса, слайдтары мазмұнды болса, қорғау барысында сұрақтарға жауап беруде баяндамашы маңызды қателер жіберген жағдайда қойылады.
2,67	75 - 79	Егер презентация өзіндік орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен кем емес пайдаланса, слайдтары мазмұнды және көрнекілісіз болса, қорғау барысында баяндамашы тақырыпқа байланысты білімін жақсы көрсете алғанда, сұрақтарға жауап беруде маңызды қателер жібергенде.
3,0	80 – 84	Егер презентация өзіндік орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен кем емес пайдаланса, слайдтары мазмұнды және көрнекілі болса, қорғау барысында баяндамашы тақырыпқа байланысты білімін жақсы көрсете алғанда, сұрақтарға жауап беруде маңызды емес қателер жібермейді.
3,33	85 - 89	Егер презентация өзіндік орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен кем емес пайдаланса, слайдтары мазмұнды және көрнекілі болса, қорғау барысында баяндамашы тақырыпқа байланысты білімін жақсы көрсете алғанда, сұрақтарға жауап беруде маңызды емес қателер жіберіп, өзі туралаған жағдайда қойылады.
3,67	90 – 94	Егер презентация өзіндік орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен кем емес пайдаланса, слайдтары мазмұнды және көрнекілі болса, қорғау барысында баяндамашы тақырыпқа байланысты білімін тереңдете көрсете алғанда, сұрақтарға жауап беруде ешқандай қателіктер жібермей, ойлана күмәнданып жауап берсе.
4,0	95 - 100	Егер презентация өзіндік орындалып, өз мерзімінде өткізілсе, 3 әдебиеттен кем емес пайдаланса, слайдтары мазмұнды және көрнекілі болса, қорғау барысында баяндамашы тақырыпқа байланысты білімін тереңдете көрсете алғанда, сұрақтарға жауап беруде ешқандай қателіктер жібермей қиналмастан нақты жауап берсе.

Тест тапсырмаларын орындау.

Балдың сандық эквивалентілігі	**Пайыз түрінде**	**Бағалау ережелері**
0	0 - 49	Жұмысты орындамаған жағдайда қойылады.
1,0	50 – 54	Тест тапсырмалары 10 сұрақтан кем емес, сөзінің негіздері мазмұнсыз, сұрақтарды қою тәртібі айқын емес, жауап түрлері әр түрлі, жауаптарының алгоритмі жоқ жағдайда, 50%-дан жоғары дұрыс жауаптары көрсетілмегенде қойылады.
1,33	55 – 59	
1,67	60 – 64	

2,0	65 - 69	Тест тапсырмалары 10 сұрақтан кем емес, мерзімінде өткізілген, сөзінің негіздері мазмұнсыз, нақты және анық құрылмаған тест тапсырмалары бар, жауап түрлері әр түрлі, жауаптарының алгоритмі бар, дұрыс жауаптарының барлығы дұрыс көрсетілмегенде қойылады.
2,33	70 - 74	
2,67	75 - 79	Тест тапсырмалары 10 сұрақтан кем емес, мерзімінде өткізілген, сөзінің негіздері мазмұнды, нақты және анық құрылған тест тапсырмалары бар, жауап түрлері әр түрлі, жауаптарының алгоритмі бар, дұрыс жауаптары дұрыс көрсетілгенде қойылады.
3,0	80 – 84	
3,33	85 - 89	
3,67	90 – 94	Тест тапсырмалары 10 сұрақтан кем емес, мерзімінде өткізілген, сөзінің негіздері мазмұнды, нақты және анық құрылған тест тапсырмалары бар, жауап түрлері бірдей және адекватты, жауаптарының алгоритмі бар, жауаптары дұрыс көрсетілгенде қойылады.
4,0	95 - 100	

Жағдайлық есепті орындау.

Балдың сандық эквивалентілігі	**Пайыз түрінде**	**Бағалау ережелері**
0	0 - 49	Жұмысты орындамаған жағдайда қойылады.
1,0	50 – 54	Сөзінің негіздері мазмұнсыз, клиникалық жағдайлар айқын емес, тақырыпқа сәйкес емес, жауаптарының алгоритмі жоқ.
1,33	55 – 59	
1,67	60 – 64	
2,0	65 - 69	Мерзімінде өткізілген, жағдайлық есептің негізі маңызсыз. Тапсырма нақты және анық құрылмаған, тақырыпқа сәйкес, жауап түрлері әр түрлі.
2,33	70 - 74	
2,67	75 - 79	Мерзімінде өткізілген, сөзінің негіздері мазмұнды, нақты және анық құрылған , жауап түрлері әр түрлі, тақырыпқа сәйкес, дұрыс жауаптары дұрыс көрсетілген.
3,0	80 – 84	
3,33	85 - 89	
3,67	90 – 94	Мерзімінде өткізілген, жағдайлық есептің негізі мазмұнды, нақты және анық құрылған, тақырыпқа сәйкес, күрделі денгейі бар, жауаптары дұрыс көрсетілген.
4,0	95 - 100	

Пайыздық, әріптік бағалану жүйесі.

Әріптік жүйемен бағалау	Баллдардың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A -	3,67	90-94	
B +	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B -	2,67	75-79	
C +	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C -	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

Әдебиеттер:
Негізгі:

1. Ибадильдин, А. С. Хирургиялық аурулар : оқулық / А. С. Ибадильдин. - Алматы : "Қарасай", 2022. - 392 бет
2. Аубакирова, Д. Н. Хирургические болезни : учебное пособие / Д. Н. Аубакирова. - Караганда : ТОО "Medet Group", 2021. - 198
3. Нурахманов Б. Д. Хирургия. Т. 1 : учебник / Б. Д. Нурахманов, А. С. Ибадильдин, А.Б. Нурахманов. - Алма-Ата :Newbook, 2021. - 600 с
4. Нурахманов Б. Д. Хирургия. Т. 2 : учебник / Б. Д. Нурахманов, А. С. Ибадильдин, А.Б. Нурахманов. - Алма-Ата :Newbook, 2021. - 626 с
5. Феоктистов В.А., Аубакирова Д.Н. Особенности ухода за хирургическими больными : учебное пособие. - Караганда : АҚНҰР, 2021. - 136 с
6. Дұрманов Қ. Д. Жалпы хирургия: оқулық / . - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 608 бет.
7. Gostishchev, V. K. General surgery: the manul / V. K. Gostishchev. -M. : GEOTAR-Media, 2015. - 220 p.
8. Гостищев, В. К. Жалпы хирургия :оқулық / Қаз. тіліне ауд. Д. А. Смаилов, жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. ; РФ БҒМ. - 5-бас.,қайтаөңд. жәнетолықт. ; И. М. Сеченов атындағыМоск. мед. акад. ұсынған. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 бет.
9. Қалдыбаев М.А. Жалпы хирургия.-1-том: оқулық.- Эверо, 2014
10. Қалдыбаев М.А. Жалпы хирургия.-2-том: оқулық.- Эверо, 2014
11. Қалдыбаев М.А. Жалпы хирургия.-3-том: оқулық.- Эверо, 2014
12. Нурахманов, Б. Д. Хирургия. Т. 1: учебник. - Алматы :Эверо, 2013
13. Brunicardi, F. Charles Schwartz's principles of surgery [Text] / F. Charles Brunicardi. - 10 nd ed. - [S. l.] : McGraw-Hill Elucation, 2015. - 2069 p. +эл. опт. диск (CD-ROM).
14. NikolaevA. Topographic anatomy and operative surgery: Textbook. – М.: Гэотар-Медиа, 2018
15. Clinical Orthopaedica.Agarwal R.P. 1 th ed. : textbook / Part-1.Deihi
16. Zaslau Stanley Step-Up to Surgery / Stanley Zaslau, Richard Vaughan. - 2th ed. - Philadelphia : Wolters Kluwer , 2014. - 426 p. Перевод заглавия: Шаг к хирургическому вмешательству

17. Кемельбеков К. С. Қан тамырлар хирургиясының өзекті сұрақтары : оқу-әдістемелік құрал / К. С. Кемельбеков. - Шымкент : Б. ж., 2024. - 45 бет. с

Қосымша:

1. Гостищев, В. К. Клиническая оперативная гнойная хирургия: рук. для врачей / В. К. Гостищев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 448 с.
2. Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар :жалпы хирургия пәніне арналған оқуқұралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013
3. Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқуқұралы. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013
4. Хирургические болезни : учебное пособие / Д. Н. Аубакирова. - Караганда : ТОО "MedetGroup", 2021. - 198 с
5. Lagoon, M. A. The course of faculty (Analitical) surgery in pictures, tables and schemes [Текст] : the manual / M. A. Lagoon, B. S. Kharitonov. - ; Ministry of Education and science of the Russian Federation. Recommended by I. M. Sechenov First Moskow State Medical University. - M. : GEOTAR-Media, 2017. - 436 p.
6. Gostishchev, V. K. General surgery [Текст] : the manul / V. K. Gostishchev. - M. : GEOTAR-Media, 2015. - 220 p
7. BhatSriram M. Manual of surgery. 3th ed. Jaypee Brothers Medical Publishers (P) LTD

Электронды әдебиеттер

1. Gostishchev, V. K. Generalsurgery [Электронный ресурс] :themanual / V. K. Gostishchev. - Электрон. текстовые дан. 65.0Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM).
2. Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электронный ресурс] :оқулық / В. К. Гостищев ; қазақтіл. ауд. Д. А. Смаилов. - Электрон. текстовые дан. (141Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 752 б. с.
3. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] :оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет
4. Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары./ Садыканов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., ЕсембаеваЛ.К. , 2016 https://aknurpress.kz/reader/web/2338
5. Жалпы хирургияға арналған дәрістер.Қаныбеков А., БаймұхамбетовЖ.Ж. , 2017/ https://aknurpress.kz/reader/web/1460
6. Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтын жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. - http://rmebrk.kz/book/1174591
7. Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тілі неаударған оқулықтын жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. http://rmebrk.kz/book/1174592
8. Мадыкенов О.М. Общая хирургия. (Учебное пособие). Алматы: Эверо, 2020. - 456 с https://www.elib.kz/ru/search/read_book/567/
9. МәдікеновӨ.М. Жалпы хирургия (Оқу құралы). Алматы: Эверо, 2016. - 452 б.https://elib.kz/ru/search/read_book/567/
10. А. Ж. Нұрмақов. Хирургия. Оқу құралы. Алматы: «Эверо», 2020. - 420 бетhttps://elib.kz/ru/search/read_book/716/
11. N.R.Rahmetov. M.K.Teleuov. Practical work on hospital surgery144p 2020 https://www.elib.kz/ru/search/read_book/902/
12. Қалдыбаев М.А. Жалпы хирургия –оқулық (І том). – 2020жыл. – 432 б https://www.elib.kz/ru/search/read_book/828/

13. Қалдыбаев М.А. Жалпы хирургия –оқулық (II том). –2020 жыл. – 448 б. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/829/
14. Қалдыбаев М.А. Жалпы хирургия –оқулық (III том). –2020 жыл. – 200 б. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/830/